

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

NEVHODNÝ A NELEGÁLNÍ OBSAH – AUTORSKÉ PRÁVO A PORNOGRAFIE

INFORMAČNÍ BEZPEČNOST

20. 3. 2013 KISK FF MU

NEVHODNÝ A NELEGÁLNÍ OBSAH

- Nelegální = protizákonný X nevhodný = nelegální pro určité skupiny (děti), zdůvodněno možnými významnějšími negativními dopady (psychika, soukromí, nalezení v reálném světě..)
- Technologicky nemožné zamezit přístup – jiné zařízení, stránka, nalezení cesty skrz zabezpečení...
- Nejlepší opatření = preventivní, hl. osvěta
- Co byste vše zařadili mezi nevhodný a nelegální obsah?

PROČ SPOJENO AP A PORNO?

- Organizační důvody – malý počet přednášek a hodně témat; 4 základní typy NNO nutné vtěsnat do dvou přednášek, takto alespoň něco společné
- Porno také autorské dílo
- Obojí získáváno z podobných míst, problémy z hlediska dospělého uživatele stejné (stahování souborů, spojení s malwarem, stránky s touto tematikou často propojené i často navštěvované...)

TECHNOLOGICKÁ OCHRANA

- Především ochrana dětí proti nevhodnému obsahu, ale částečně spojeno s veškerým NNO
- Nezamezí přístup, ale omezí možnosti
- Omezené možnosti (spojeno s konkrétním přístupem) – dítě může obejít pokud chce, ale ochráněno před náhodným setkáním
- Mělo by být doplněno prevencí – vzděláním, zájmem a důvěrou dospělého, který může řešit problémy za dítě, možné omezit čas na internetu a znát, čemu se tu dítě věnuje... (nutné zohlednit povahu a věk dítěte)

FILTROVÁNÍ OBSAHU

- Backlist – nespolehlivé
- Whitelist – silně omezující
- Aplikace pro hodnocení obsahu nastavením indikátorů, hl. slov a spojení; někdy součástí ochrana soukromí, monitorování (spyware) – jazykové omezení, ne vždy spolehlivé (hodnotí pravděpodobnost); např. IE
- Služby hodnocení obsahu ručně důvěryhodným zdrojem – nezávislé na jazyku, ale limitovaný počet ohodnocených zdrojů; např. PEGI (hry)

OCHRANA Z POHLEDU POSKYTOVATELŮ SLUŽEB

- Nezbytná pro právní nepostižitelnost
- Legální možnost distancování – tvorba třetí stranou
- Problém teritoriality práva i kulturních zvyklostí
- Zajištění věkové hranice (pornografie, ale i sociální sítě, obchodování...)

ZAJIŠTĚNÍ VĚKU POSKYTOVATELEM

- Self certification: upozornění + uživatel musí pro přístup „čestně prohlásit“ dosažení věku
- Kreditní, debetní a předplacené karty jako doklad totožnosti
- E-identifikační karty: některé státy zavedly jako elektronický občanský průkaz, obsahuje mnoho OÚ – možnost zneužití
- Sémantická analýza textu: experiment, používán v kombinaci s jinými metodami, hledá pojmy a spojení typické pro věkové skupiny
- Identifikátory typu Social Security Number: některé státy, příliš zneužitelné
- Ověření biometrikou – málo rozšířeno, nutné technické zařízení
- Offline fyzické ověření – klasické, nejjistější, ale ztráta nevýhod online možností

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PORNOGRAFIE

KOLIK JE PORNOGRAFIE NA INTERNETU?

- Názory různé
- Je nemožné najít pornografii s výjimkou malého množství komerčních stránek, které požadují zadání čísla kreditní karty pro umožnění přístupu (Wilkins) – neodpovídá mé zkušenosti – a Vaší?
- Prolezlost internetu pornografií taky není úplně oprávněný názor – porno je i televizi, časopisech, filmech...
- Tvůrci chtějí zisk a hledají nové trhy, takže internet se musel zařadit mezi média užívaná porno průmyslem
- Většinou musí být hledána, dítě jí není pronásledováno
- Propojení NNO – dítě se může k pornografii dostat nechtěně, ne nevinně

KDY JE PROBLÉM?

- Pornografie i legální
- Nelegální některé druhy (např. dětská) nebo nelegální přístup dětí k ní
- ALE děti sami se o ni zajímají – mládež představuje největší konzumenty pornografie, opakovaně ji prohlíží 93 % patnáctiletých chlapců a přibližně 60 % dívek (Vaníčková, s. 28-29)
- Přístup omezován např. platbou - za pornografické materiály na internetu bylo utraceno v roce 2006 2,8 miliardy dolarů (Šoltys)

JE TO VŮBEC NEBEZPEČNÉ?

- Obchodní artikl – tvůrce musí nějak vydělávat, když obsah není placený, jde to např. aplikací malwaru, prodejem osobních informací... - vhodnější příp. využít „důvěryhodného“ poskytovatele porna
- Názory: sex = součást života = nemůže ublížit - podle výzkumů (od r. 1986) psychika dítěte může, i když nemusí být ohrožena

DĚTSKÁ PORNOGRAFIE

- Specifický druh pornografie, v ČR jeden z nelegálních
- Problém pro dítě:
 - Zobrazené – primární i sekundární viktimizace
 - Sledující – může samo cítit ohrožení nebo odbourání bariér a následné zneužití

MEZINÁRODNÍ DOKUMENTY PRO OCHRANU

- Úmluva o právech dítěte (1989), vychází z Ženevské deklarace práv dítěte (1924) a Deklarace práv dítěte (1959)
- Council of Europe Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse – 2007
přijala Rada Evropské unie

ČESKÁ ZÁKONNÁ OPATŘENÍ

- § 191 Šíření pornografie TrZ, odst. 2 se zabývá postihem toho, kdo umožní přímo i nepřímo dítěti přístup k jakémukoli pornografickému dílu
- Výhradně dětské pornografii se věnují § 192 Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií a § 193 Zneužití dítěte k výrobě pornografie
- Při pohlavním zneužití aplikovatelné § 201 Ohrožování výchovy dítěte a § 202 Svádění k pohlavnímu styku TrZ
- Z hlediska postižitelnosti poskytovatelů služby významné §§ 3-6 zákona č. 480/2004 Sb. o některých službách informační společnosti – odpovědnost za obsah, až pokud se dozví o nelegálnosti a nic neudělají

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

AUTORSKÉ PRÁVO

AUTORSKÉ PRÁVO

- Zvláštní předmět na KISK – přejdeme k problémům a jen stručně
- Kde problém?
- Asi polovina dotázaných dětí ve věku 8-18 let stahuje z internetu hudbu a třetina hry, přestože více než 80 % z nich ví o nelegálnosti tohoto jednání; SW a filmy ne tak často (Majority of youth understand copyright but continue to download illegally, s. 120)
- Nelegální šíření autorských děl neřeší filtrování obsahu
- Často hledaný obsah – spojován s malwarem
- Někdy prodávána nelegální autorská díla (uživatel jedná v dobré víře, ale má problém)
- Legislativní problém = poskytování obsahu

DŮVODY PORUŠOVÁNÍ AP

- Nemám na to peníze, je to zbytečně drahé.
- Kdybych za to musel/a platit, nepoužíval/a bych to.
- Dělají to všichni.
- Nikomu to neublíží, když to dělám.
- Nikdo mi neřekl, ať to nedělám.
- Nechci mít problémy.
- Rodiče mi řekli, že je to v pořádku.

(Majority of youth understand copyright but continue to download illegally)

ZDROJE NELEGÁLNÍCH AUTORSKÝCH DĚL

- Datová úložiště – jen stahování; legitimní důvod vzniku
- P2P – současně stahování a nabízení již staženého; horší vymícení problematického obsahu – chybí centrální databáze obsahu
- Druhem P2P torrenty - nabízeny desítky milionů torrentů, z nichž většina dobře vyhledatelná a obsahuje chráněná autorská díla
- Poskytovatelé služeb zneužívaných pro šíření mají problém, až když nezamezí šíření nelegálního obsahu, o kterém ví

OCHRANY DĚL A JEJICH OBCHÁZENÍ

- I v odborných zdrojích návody na obcházení ochrany děl (kopie pro vlastní potřebu) – legislativně problém
- Sériová čísla (výrobci řeší blacklisty), keygeny a cracky (malware)
- Skryté ochrany CD/DVD – vkládání datových chyb, nestandardní formát, kontrola fyzických znaků originálního média (dobrý SW si poradí)
- DRM – znemožní přehrávání MP3 jinde než je licence, tj. i v přehrávačích, jiných formátech...
- Technologie nejsou 100%, ale omezí problém – hlavní prevence

ZÁKONNÁ OCHRANA AUTORSKÝCH DĚL

- Mezinárodní dokumenty:
 - Čl. 34 Listiny základních práv a svobod chrání práva k výsledkům tvůrčí činnosti, mj. i práva autorská
 - Bernská úmluva – ustanovuje mj. právo teritoriality; základ 1886, pro ČR 1921
 - Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci některých aspektů autorských a souvisejících práv v informační společnosti
 - Smlouva WIPO o právu autorském
- České zákony:
 - Autorský zákon
 - § 270 Porušování autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi TrZ

POUŽITÁ LITERATURA

- Background report on age verification and rating and classification, and age verification solutions [online]. 2008 [cit. 2013-03-16]. Dostupný z: ec.europa.eu/information_society/activities/sip/docs/pub_consult_age_rating_sns/reportageverification.pdf
- BEDNÁŘ, Vojtěch. Vykrádáme videa v YouTube. PC World [online]. 2007 [cit. 2013-03-16]. Dostupný z: <http://pcworld.cz/ostatni/vykradame-vidoa-z-youtube-5033>. ISSN 1210-1079.
- BEDNÁŘ, Vojtěch. Výměnné sítě v roce 2007. PC World [online]. 2007 [cit. 2013-03-16]. Dostupný z: <http://pcworld.cz/ostatni/vymenne-site-v-roce-2007-5262>. ISSN 1210-1079.
- Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl ze dne 9. září 1886, doplněné v Paříži dne 4. května 1896, revidované v Berlíně dne 13. listopadu 1908, doplněné v Henu dne 20. března 1914 a revidované v Římě dne 2. června 1928, v Bruselu dne 26. června 1948, ve Stockholmu dne 14. července 1967 a v Paříži dne 24. července 1971 (vyhláška č. 133/1980 Sb. ve znění vyhlášky č. 19/1985 Sb.).
- BITTO, Ondřej. Cracky, warez a nelegální obsah. Computer. 2006, č. 22, s. 85-86. ISSN 1210-8790.
- BITTO, Ondřej. Stahujte pohodlně s Rapidshare. Computer. 2008, č. 7, s. 82. ISSN 1210-8790.
- BOTT, Ed a Carl SIECHERT. Mistrovství v zabezpečení Microsoft Windows 2000 a XP. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2004. 696 s. ISBN 80-722-6878-3.
- Council of Europe Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse [online]. 2007 [cit. 2013-03-16]. Dostupný z: <http://conventions.coe.int/Treaty/EN/treaties/Html/201.htm>

POUŽITÁ LITERATURA (2)

- ČEPIČKA, David a Daniel BEHRENS. Objevte nové možnosti využívání internetových služeb. PC World. 2005, č. 5, s. 97-99. ISSN 1210-1079.
- DOLEŽEL, Michal. Porno na webu, porno pro vás. Computer. 2006, č. 19, s. 81. ISSN 1210-8790.
- Listina základních práv a svobod, v platném znění
- MAGID, Lawrence J. Child Safety on the Information Highway [online]. 2005 [cit. 2009-03-28]. Dostupný z: www.missingkids.com/en_US/publications/NC03.pdf
- Majority of youth understand copyright but continue to download illegally. Reading Teacher. 2004, vol. 58, is. 1, s. 120.
- MATĚJKA, Michal. Počítačová kriminalita. 1. vyd. Praha: Computer Press, 2002. 106 s. ISBN 80-7226-419-2.
- MAZAL, Jan. Jak proběhl Celosvětový den proti pirátství. PC World [online]. 2008 [cit. 2013-03-16]. Dostupný z: <http://pcworld.cz/ostatni/jak-probeh-l-celosvetovy-den-proti-piratstvi-3565>. ISSN 1210-1079.
- PÖTHER, Peter. Dítě v ohrožení. Peter Pöthe. 2., rozš. vyd. Praha : G plus G, 1999. 186 s. (Zde a nyní) ISBN 8086103218.
- ROACH, Ronald. Youth Should Get Cyber Ethics at Home, Survey Says. Black Issues in Higher Education. 2004, vol. 21, is. 5, s. 38.

POUŽITÁ LITERATURA (3)

- ŠOLTYS, Adam. Porno, díky! Aneb jak obchod se sexem změnil internet. PC World [online]. 2009 [cit. 2013-09-16]. Dostupný z: <http://pcworld.cz/internet/porno-diky-obchod-se-sexem-zmenil-internet-6417>. ISSN 1210-1079.
- ŠVEC, Jiří. Ochrany proti kopírování a nekonečný boj proti nim. Computer. 2006, č. 6, s. 90. ISSN 1210-8790.
- Trestní zákoník, v platném znění
- Úmluva o právech dítěte, v platném znění
- VANÍČKOVÁ, Eva. Dětská prostituce. Eva Vaníčková. Vyd. 1. Praha: Grada, 2005. 135 s. (Psyché) ISBN 8024711389.
- WAIC, Vlastimil., CHVÁTAL, Dalibor Z. Koupili jsme Vistu od pirátů. Computer. 2008, č. 2, s. 28-29. ISSN 1210-8790.
- WILKINS, Julia. Protecting our children from Internet smut: Moral duty or moral panic. The Humanist. 1997, vol. 57, is. 5, s. 4-7.
- Zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti, v platném znění
- Zákon ze dne 7. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), v platném znění

Děkuji za pozornost.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ